

Posudek vedoucího diplomové práce Judity Matouškové

Když se Judita Matoušková hlásila ke studiu na FaVU měla ve svém portfoliu jednu performanci, která se mi jakýmsi obloukem vrací na mysl právě teď, když píšu posudek její diplomové práce. Pokud si dobře vzpomínám, vypadala její performance takto. Na mořské pláži stojí osoba oděná do výrazně žluté, přímořské pláštěnky a v pravidelných intervalech padá do písku na záda a znovu se zvedá a zase padá. Nehroutila se, ale padala jako rovný sloup. Širošíře moře s nekonečným horizontem, kalná anglická atmosféra, zůstalo to ve mně dodnes jako působivý artefakt a nebyl v jejím portfoliu ojedinělý. Judita je podle mého názoru autor, kteří se označují jako umělci se vztahem k monumentalitě. Z jednoho hlediska a hodně zjednodušeně lze říci, že monumentální dílo je takové, kdy artefakt, klidně i malých rozměrů, působí na diváka přímo a bez okolků. Použití okolků je strategie, často ovšem velice účinná, kdy autor vede diváka k cíli a porozumění složitou cestou, přes mnoho vrstev čtení. Takový způsob komunikace není Juditě vlastní. Asi by to sama nazvala slovíčkařením a opakem slovíčkaření je jít rovnou k věci.

Téma praktické diplomové práce je nahazování. V tomto případě nahazování malty, ale ve skutečnosti Judita uvažuje o vztahu pojmů umění a řemeslo v tom smyslu, že mezi nimi rozostřuje hranici. Už dávno se řemesla všeho druhu emancipovala a přestala být spojována s uměním. Zednické řemeslo, opředené tajemstvím po věky utajovaných znalostí a dovedností je dnes doménou postavenou mimo vztah ke kultuře a umění. Naopak umění svůj vztah k nahazování omítek doposud neztratilo. To může potvrdit každý autor nástěnného malířství, včetně „grafitáků“.

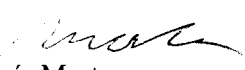
Vznikly tři rozměrné panely s rovnoměrně nahozenou omítkou (maltou). Na první pohled tyto obrazy upomínají na umělecké proudy druhé poloviny minulého století a zjevně s nimi vedou polemiku. Pokud by v uměleckém jazyce nezděděl pojem monochrom, byly by juditiny desky něčím jiným a kdyby například Antonio Tapiese svoje obrazy neprosadil do učebnic a dokonce, kdyby se dodnes malovalo pouze tenkými nánosy barevných olejových vrstev, byly by tyto obrazy daleko blíže obyčejné technologické ukázce, jak nahazovat jádrovou omítku. V dějinách umění se toho odehrálo mnohem víc, co diplomovou práci Judity Matouškové kóduje pro dnešek. V českém prostředí se tady přímo vnucuje informel.

Judita by zřejmě patřila k dadaistům, kdyby se narodila do jejich doby. Kdo ví? To co zde vidíme, nejsou ani díla konceptu Ready Made, ani to nejsou minimalistické manifesty.

Autorka se Ptá, zda jsme schopni, po tom všem, co se v dějinách umění odehrálo, rozlišit a rozpoznat nějaký rozdíl mezi uměleckou tvorbou a řemeslným výkonem v situaci, kdy tyto tak odlišné záměry posuzujeme v prostředí a rituálech galerie. Prostředí galerie spadá do sféry sakrální. Jinak se tomu říká „svět umění“ a v něm se nám, už několik desítek let, otevřelo místo i pro ty úplně obyčejné, profánní věci. Judita se ptá. Je to stále, ještě i dnes, atraktivní téma? Je v tom nějaký zásadní rozdíl, když nahazujeme např. maltu na plátno, anebo malujeme akrylovými pigmenty na stejnou podložku? Když ano, pak v čem ten rozdíl spočívá? Nešlo by to třeba pigmentem a rukama rovnou na stěnu jeskyně? Šlo by to?

Diplomovou práci Judity Matouškové hodnotím stupněm A

Doc.ak.mal. Vladimír Merta

Doc. Ak. Mal. Vladimír Merta